

Kurutulacak bataklık

Hazine menfaati dediğimiz şey icabettiği yerde himayesiz kalıyor

Yazan: Ahmet Emin YALMAN

Dünkü temel atma mera siminden bir görünüş

Hayırsever vatandaşın çok hayırlı işi

Erenköy sanatoryomunda temel atma merasimi

Bir müddet evvel, Eskişehirin hayırsever tüccarlarından Süleyman Çakır adında bir vatandaşın, Erenköy sanatoryomunda bir pavyon inşası için Veremle Mücadele Cemiyetine yüz bin lira bağışladığını yazmış ve candan alkışlamıştık. Dün saat 16 da bu pavyonun temel atma töreni, Vali ve Belediye Reisi doktor Lütfi

General De Gaulle

Fransızları birliğe davet

Paris, evvelâ işgal edilecek

Parisi işgalden sonra bütün Fransızlar silâha sarılacak

Londra, 30 (A.A.) — Hür Fransızlar reisi De Gaulle söylediği bir nutukta, Almanların memleketten dışarı atılması için milletin birlik kurmasından ve Saint Nazaire vak'asından bahsederek ilk atılacak adının Parisin işgali lüzumu olduğunu belirtmiştir. De Gaulle, Paris ele geçtikten sonra bütün Fransız milletin silâha sarılacağını ilâve etmiştir.

Marşal Von Bock

Harkofta harp sona ermiş

Üç Sovyet ordusu imha edilmiş

Almanların aldığı esir adedi 240,000

Ruslar da taarruzlarına devam ettiklerini bildiriyorlar

Berlin, 30 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının hususî tebliği: Harkofta büyük meydan muharebesi bitmiştir. Marşal Von Bock'un idare ettiği cephe kesimlerinde Orgeneral Von Kleist'in kara kuvvetleriyle Orgeneral Paulus'un zırhlı kuvvetleri (Devamı Sa. 3, Sü. 1 de) —

Hitler genç subaylara dedi ki

Bütün Almanyanın size emanet edildiğini unutmayınız

Berlin, 30 (A.A.) — Führer, bugün Spor sarayında kara, deniz ve hava kuvvetlerine yeni iltilhak eden subaylara gelecek devrede subay çıkacak olanlara hitap bir nutuk söylemiştir. Marşal Keitel Hitler 10 bin subay ve subay namzedini takdim etmiştir. Bu kıs cereyan eden muazzam müdafaa muharebesinin bir tarihçesini yapan Hitler yüksek kulmanda prensipinin müşkül vaziyetlerde dayanmak ve zorlukları yenmekten ibaret olduğunu yoksa zafer bayramları yapmak olmadığının belirtmiştir. Nerede harbedecek olursanız olunuz bütün Almanyanın size emanet edilmiş olduğunu hiçbir zaman unutmayınız.

Amerika kıt'aları İngilterede

Bunların yakında Fransa'ya ayak basacağı bildiriliyor

Londra, 30 (A.A.) — Amerika Kurmay Şefi Marshall, Amerika kıtalarının İngiltereye vardığından ve yakında Fransa'ya ayak basacağından, bahsetmiştir.

John Barrymore öldü

Hollywood, 30 (A.A.) — Maruf sinema yıldızı John Barrymore'un öldüğü bildirilmektedir.

Çok kıymetli bir dost kaybettik

Deyli Telgraf Yakınşark Muhabiri Merton bir kaza neticesinde öldü

Merton

Memleketimiz, en kıymetli ve bir anlayışla kavramış ve bize derin bir sevgi bağlamıştır. Bu kıymetli gazetecinin bize dair Deyli Telgraf'da çıkan makalelerinden her birinde millî davalarımız ve işlerimiz büyük bir vuzuh ve dostlukla ifade edilmiştir. Merton iki hafta evvel İstanbul'da bulunuyordu. Türk ve ecebî gazeteci arkadaşlarını İstanbul Klübünde bir yemeğe çağırmış ve yemegin sonunda ayağa kalkarak çok gen ve samimi bir tavırla bir nutuk söylemiştir. Nutuk, kıymetli dostumuzun türkçe yazdığı birkaç cümlele ile başlamış, sonra selis bir francızca ile şöylece devam etmiştir: (Devamı Sa. 2, Sü. 1 de)

Ucretten maaşa geçecek olanlar

Maaşa tayin keyfiyetinde müktesip haklar nazarı itibara alınacak

Ankara, 30 (Telefonla) — Başvekâlet Müsteşarı Cemal Yeşil'in reisliğinde, Vekâletler müsteşarlarından mürekkep olarak çalışan ve ücretli memurların maaşa geçirilmesini incelemekte olan komisyon hazırlanacak olan kanun layihası, ana hatlarını tesbit etmiş bulunmaktadır. Bu layihanın esaslarına göre alâkadar dairelere ücretli kadroları kadar maaşlı memur kadrosu verilecek ve Vekâletler arzu ettikleri memurların ücretli kadrolardan maaşlı kadrolara geçireceklerdir.

Ucretten maaşa geçecek memurlar bir derece aşağıya tayin edilecekler, ayrıca tayin keyfiyetinde de mükteseb hak nazarı itibara alınacaktır. Diğer taraftan Vekâlet kadrolarında lüzum olduğu kadar maaşlı ihtisas mevkileri de bulunacaktır. Maaşlı ihtisas mevkilerine getirilecek olanların tekaütlük hakları, aldıkları ihtisas maaşları nisbetinde olmayıp devlet memuriyetinde geçirdikleri müddet nazarı itibara alınacaktır. Hazırlanacak kanun projesinde müstahkemler faslı olduğu gibi birakılmaktadır. Ecebî mütehasssısların maaşlı kadrolara geçirilmesi bahis mevzuu değildir.

Alemdağ ormanlarında büyük bir yangın

Beş kilometrelik bir saha dün tamamen yandı

Dün saat 14,30 da Alemdağın Taşdelen mintakasında bulunan Vakıflar ormanında bir yangın çıkmıştır. Yangının çıktığını Taşdelen jandarma karakolu derhal Üsküdar itfaiyesine haber vermiş ve tüm teşkilâtla hareket geçen Üsküdar itfaiyesi hâdiseye gelinece büyük alevlerle mücadele etmeye başlamıştır.

Bogazın Anadolu yakasında bulunan jandarma karakollarının efradı da itfaiyeye yardım etmiştir. Üsküdar kaymakamı Üsküdar jandarma komutanı da derhal yangın mahalline gitmişlerdir. Ormanın beş kilometre muhabat kadar bir yerini yansın ve itfaiyenin gayreti sayesinde söndürülmüştür.

Kont Ciano

Ciano nutkunda

İtalya - Türkiye münasebetlerinden bahsetti

Mussolininin prensipleri

- 1 - Adriyatik'te İtalyan kontrolünü temin
- 2 - Karadağ muhtariyet
- 3 - Hırvatistanla işbirliği

Roma, 30 (A.A.) — İtalya Hariciye Nazırı Kont Ciano, ayan meclisi maliye encümeninde söylediği nutukta İtalyanın dış siyasetinden bahsetmiştir. Nazır nere: (Devamı Sa. 3, Sü. 1 de) —

Libyada harekât

Almanların gayesi Tobruk'u işgal

Tobruk'a takviye kıt'aları gönderildi

Londra, 30 (A.A.) — Libyadan gelen en son haberlere göre, Tobrukun 55 kilometre cennup batısında şiddetli çarpışmalar devam etmektedir. Bu çarpışmaların cereyan ettiği saha çöl yollarının illeak noktasıdır.

Kahreden elinan en son resmi raporlara göre vaziyet çok iyidir. Mihver taarruzunun planı mucibince cereyan etmediği sezilmektedir. Mihver kuvvetlerinin Bir Hakeim'i geçmiş oldukları ve 3 kola ayrılarak şimal istikametinde ilerledikleri anlaşılmıştır. Düşmanın bütün gayesi Tobruk kalesini işgal etmektir.

Tobruk şehrinin müdafilerine takviye kıt'aları gönderilmiştir. (Devamı Sa. 3 Sü. 1 de) —

Paristeki fabrikalar bombalandı

Goodrich fabrikaları tamamen harap oldu

Londra, 30 (A.A.) — Havalardan düzelmesi ve ayın bedritim halinde bulunması beraber İngiliz hava kuvvetleri Almanlar hesabına çalışan Paris fabrikalarına karşı birbirlini takip eden geniş ölçide taarruzlara geçmişlerdir. Cuma gecesi yapılan taarruzun hedefleri 29 ve 30 nisan da hücumlara uğrayan Gnome Rhone fabrikaları idi. Vichy Genevilliers'deki bu fabrikalara yapılan dün geceki hücumun harbin en ağır taarruzlarından birini teşkil ettiğini söylemekte ve Goodrich fabrikalarının tamamen harap olduğunu açığa vurmaktadır.

Spor

Admira dün şehrimize geldi

Alman şampiyonu Şelker takımından takviyeli Admira takımını dün sabah şehrimize gelmiş ve merasimle karşılanmıştır. Dün akşam saat 18 de Ayaspaşadaki Alman General Konsoloslukunda bir davet yapılmış ve bu davette Vali ve Belediye Reisi Dr. Lütfi Kırdar, Emniyet Müdürü, Vali Muavini gazetecilerle misafir futbolcular hazır bulunmuyordu. Misafir takımın bugün yapacağı maç hakkındaki düşüncelerimiz SPOR sayfamızdadır.

Harç tarife kanununda yapılan değişiklikler

Hazırlanan kanun lâyihası Meclise verildi

Ankara, 30 (Telefonla) — Harç tarife kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında Adliye Vekâletince hazırlanan kanun lâyihası Meclis tarafından Meclise verildi. Değiştirilen 49 ücu maddenin yeni şekline göre bir ceza davası birden ziyade suçlara taallük ediyorsa her bir suçludan mahkûm olduğu cezanın miktarına göre ayrı ayrı harç alınacaktır.

BAŞMAKALEDEN DEVAM

Kurutulacak bataklık

(Başı 1 incide)

ait hak ve menfaatleri korumak için kendilerine para verilen, namus ve secciyelerine güvenilerek salâhiyet emanet edilen bir kısım memurlar, hakikatte vurguncu hırsların yatağı haline inmekte ve bahış mukâbilinde Türk ıktı, sadı hayatını yıkmaya âmil olmaktadır.

Böyle bataklıklar; hükümet, namuslu tüccar ve halk arasında işbirliği kurulması sayesinde mutlaka kurutulmalıdır.

Bu kuruma işinin, dar mana ile, hükümet vasıtalarıyla yapılmayacağı, teftiş şiddetlendirmenin maksada kâfi gelmeyeceği iptidadan kabul edilmelidir. Nitekim kendi sahasına ait işleri bilen bir vatandaşın 1936 senesindenberi hükûmete yaptığı ikazlar, tamamiyle neticesiz kalmış ve hasratlı edilmiştir. Hükûmete ait müracaatların tarihleri elbette kendisinde vardır. Bu mektupların ne muamele gördüğü dosyalarda teftiş edilecek çok dikkate değer 'puçları' ele geçirilmis olur.

Demek ki ıctal teşkilâtta da,

teftiş ve mürakabe usullerinde de Hazine'nin menfaatini himayeden mahrum bırakan bir takım kusurlar vardır. O Hazine menfaati ki asıl icap ettiği yerde himayesiz kalırken bu ad altında vatandaşlara en basit işlerinde ne zorluklar gösteriliyor!

Bu satırılar yazmaktan maksat, ne umumiyle hükûmette, ne de Maliye Vekâletinde kusur aramak değildir. Bugünkü teşkilâtla, bugünkü usullerle bundan başka neticelere varılsaydı hayret etmek lesp ederdi. Hükûmet iyi niyet beslediğine ve hiç bir fenalığı örtmek istemediğine göre bu hakikatleri çırpıp ortaya koymakla kendisine karşı bir tenkit değil, bir yardım vazifesi yaptığı mızda kalır. Zaten gazetelerin başlıca vazifelerinden biri, bir memleketin umumi hayatındaki teftiş ve mürakabe mekanizmalarının boş bıraktığı yerleri doldurmak ve kayıt, şartı, süratlı çalışma usullerini umumi hayatın hizmetine daima müheyya tutmaktır.

Ahmet Emin YALMAN

Çok kıymetli bir dost kaybettik

(Başı 1 incide)

*Bana Mısırda bir vazife verildi. Buradan ayrılmaya mecbur oluyordum. Kendime kalda dünya yüzünde devamı surette kalmayı ve yaşamayı tercih ettim yer, Türkiye'dir. Buradan büyük bir hüznle ayrılıyorum. Sizi bir araya toplamak ve veda etmek ihtiyacını duydum. Şunu da ifşa edeyim ki bugün doğduğum gündür. Elli altı yaşına bastım. Doğduğum günün yıldönümünü daima ailem içinde geçirdim. Fakat bugün Türk dostlarımız arasında tam bir aile samimiyeti duyuyordum, kendimi aile kucagında hissediyordum. Benimle beraber ilk önce Türkiye'nin, sonra Büyük İsmet İnönü'nün, Türk gazetecilerinin ve dostlarımızın şerefine kadehini kaldırmanızı dilerim.

Merton, senelerdenberi vazife icabı daima buraya gelir, gider, bu seyahatlerinde kimseye veda etmek hatırına gelmezdi. Bu defaki seyahatine âdetâ ölmünü bekliyordum gib, uzun boylu vedalar etmek ihtiyacını duymuş, hattâ bir arkadaşın, toplanan gazetecilerin resmini, sinemasını almıştı.

İngiliz gazetecisi, Filistin'den göçtikten sonra bir otomobil kazası neticesinde ölmüş ve ölüm haberi dün şehirimize duyularak hakiki bir teessür uyandırmıştı.

Merton'un ölümü, İngiliz gazeteciliği kadar İngiliz - Türk dostluğu için de bir ziyâdır. Herhangi bir memleketin gazeteciliğinde bu kadar olgun, anlayışlı, canlı, bilgili insan-

lar istisna teşkil edecek kadar azdır. Bayan Mertone ve Deyli Telgraf gazetesine en derin taziyelemlerimizi bildiririz.

Emniyet U. Müdürlüğü

Birinci Daire Reisi, Vekâlet emrine alındı

Ankara, 30 (Telefonla) — Gömülen lüzum üzerine Emniyet U. Müdürlüğü Birinci daire reisi İhsan Sabri Çağlayangil Vekâlet emrine alınmıştır.

Toprak Ofis Umum Müdür Muaviniği

Ankara, 30 (Telefonla) — A. Ç. K. bulanan Toprak Mahsulleri Ofisi Umum Müdür muaviniğine mezkûr ofis ziraat müşaviri Atif Güray tayin edilmiştir.

Stok ettikleri ipikleri satarken yakalandılar

Sultanahmette Kemal ve Fevzi adındaki iki adamın, evlerinde stok ettikleri mühim miktardaki ipiklerin beher bobinini 17 liradan el altından bazı kimselere sattıkları zabıtaça gözlenmiş, dün sa bah mazuhanları Sultanahmetteki evlerinde an bir araştırma yapılmıştır. Polis bu taharriyatı neticesinde evde mühim miktarda saklı yün ipik ve kadın eşyaları bulunmuştur.

Şehir

Haberleri

Belediye Kooperatifi toplantısı

Ortaklardan kimse gelmediği için dün toplanamadı

Belediye Memurları kooperatifinin senelik umumi toplantısı dün Eminönü Halkevinde olacaktı. Bundan evvel toplantı ilân edilmiş, fakat gelen olmadı için dün toplanmadı. Nizamname maddesine göre toplantı ilân edilmiş, fakat gelen olmadı için dün toplanmadı. Nizamname maddesine göre toplantı ilân edilmiş, fakat gelen olmadı için dün toplanmadı.

İnsan hayret ediyor: Kooperatif adını taşıyan bu teşekkül ne menseydi, ortakları nerededir? Neden kooperatiflerine hiç alakâ göstermiyorlar?

Kooperatifin başlan 1941 bilâncosuna göre sermayesi 13,428 lira, krediden alacakları 51,030 lira 93 kuruştur. Bunun kırk bin lirasının tahsilî imkânı azalacak olduğu söyleniyor. Yağ işletmesi inhisarının senelik kirası o. lan meşhur iki bin beş yüz lira bilâncosun matlûp halinde görülmektedir.

Sinemalarda Üniversite talebesine tenzilât kabul edilmedi

İstanbul Belediyesi Üniversite talebesinin yaptığı müracaat üzerine sinemalarda tenzilât yapılmamasına karar vermiştir.

Bu kere Defterdarlık bu tenzilâtın mali mevzuata uygun olmadığını ileri sürerek kabul etmemiş ve Belediye'ye bildirmiştir.

Sinemalarda yüzde otuz zam yapılıyor

Fevkâlâde vaziyetler dolayısıyla resimlere yapılan zam üzerine Daimi encümen de pazartes günü toplanarak sinema, tiyatro ve konserler için bu zamma göre yeni bir tarife hazırlayacaktır. Sinemaların bundan evvel yaptıkları müracaat da nazarı itibara alınarak zammın yüzde otuz bulacağı tahmin edilmektedir.

Nişanlısını öldüren Sadık'ın muhakemesi

Kumkapıda, nişanlı Perihanı bıçakla yaralayarak öldüren, ve kaynanası Fatmayı muhtelif yerlerinden yaralayan Maarif mebaasında mücellit Sadıkın muhakemesine dün birinci ağırcezaada devam olmuştur.

Mahkeme, suçunun müşahade altına alınıp alınmamasına karar vermek üzere muayene edilmesine ve duruşmanın başka güne bırakılmasına karar vermiştir.

Bir adam ot yiyerek zehirlendi

Bakırköyünde Ahmet adında ezemâli bir hasta, ot yiyerek zehirlenmiş, tedavi edilmek üzere kaldırıldığı Cerrahpaşa hastanesinde ölmüştür. Adliye tabibi defniece ruhsat vermiştir.

DENİZCI GÖZÜYLE

Akdenizdeki yeni kaynaşma

Akdenizde yeni bir kaynaşmanın izleri belirmektedir. Ajanslar İtalyanların Fransaya karşı yeni hareketlerde bulunmak üzere olduğunu bildiriyor. İtalyanlar harbe sürükliyen sebepler arasında Nis'in, Korsika'nın, Tunus'un çok yer aldığını herkes biliyor.

Fransa çabuk yıkılacak İtalya, asıl gayeleri üzeri, ne derhal saldırmaya lüzum görmedi. İngilizlerin çok, mek üzere olduğunu sandı. Zaten meyvalarını paylaşmak için biraz daha beklebiliyordu. Fransanın tekli ettiği teslim şartlarını kabul etmek ve bir müterake yapmak, Mihver devletleri için endişeli bir hareket olamazdı.

Fakat hadiseler beklenildiği gibi çıkmadı. İngilterenin karşı koyması vaziyeti değiştirdi. Fransanın müterake şartlarını sadık kalma sistemini kabul etmesi, Almanyanın Balkanlara ve Rusya'ya karşı askeri hareketlere kalkışmak mecburiyetini duyması üzerine bu bekleme siyaseti İtalyanlar için sıkıcı olmağa başladı. Zaman zaman Vişy'yi sıkıştırmak usulüne baş vurdu. Bu da iyi neticeler vermedi. Vişy'yi (Lavalist) bir siyasete boyun eğdirmek mümkün olursa her şeyin yoluna gireceği sanıldı. Bu elverişli olmadı. İtalyanlar da İtalya askeri numayışını daha şiddetli bir baskıyla tutmak lüzumunu duydu.

İtalya, Fransa üzerine bir askeri hareket yapabilir, Nisi alabilir. Sardunyalı askeri kuvvetle Korsikayı da işgal edebilir. Fakat İtalyan donanması Tunus sahillerine asker nakline başlayabilir mi? İşte böyle bir teşebbüs, Akdenizde yeni deniz hareketlerinin belirmesine meydan verebilir.

Alman hava kuvvetlerinin, son zamanlarda, Malta üzerine yaptığı devamlı aktınların hedeflerinden birinin de Akdenizdeki bir takım gelişme ihtimallerine kar-

şı iptidadan tedbir almak olduğu hatıra gelebilir.

Amerikan harp gemilerinin Akdenize gelmesi ve Cebelüttrık'a Amerikan askerlerinin çıkarması da diğer bir noktadan dikkati çeker bir vakadır. Bu askerlerin gittikçe artması beklenilebilir.

Fransa, Mihver tazyikine uğrarsa, bunun fiili bir eseri olarak İtalyanlar Nis ve Korsikaya asker yollarlarsa; Fransız müstemlekelerinde de demokrasilere meyl duymasını tabii saymak icap eder. Bu itilbarla Vişinin yakında yeni bir buhran karşısında kalacağını beklemek yanlış olmaz. Viş Fransası İtalyanlar tarafından tecavüze uğrarsa kendisi siyasi bağıtlı henüz kesmemiş olan Amerikanın uzatacağı yardımı kolay kolay reddedemez.

Geçen günkü yazımda Atlantik sahillerine asker çıkarma hareketindeki imkânı inceledim. Norveçten İspanya hududlarına kadar ızayıp giden geniş bir sahilin, askeri kudreti yüksek bir devletin elinde olduğunu, bu itibarla bu sahillere karşı yapılacak bir çıkarmanın feleklerle neticeleneceğini söylemiştim.

Fakat İtalyanın hareketi neticesinde Akdenizde yeni bir durum hasıl oldu. Fransanın Akdeniz sahillerine ansızın yapılacak bir çıkarma çok

kolaylaşabilir. Bunu böylece düşünenin yanlış oluyacağını kabul ederiz.

Akdenizdeki İngiliz donanması, İtalyanın Tunus üzerine yapması isteyeceği deniz nakliyatını her zaman tepeliyebilir. Aynı zamanda Atlantik donanmasının bu filoyu destekleyeceğini de tabii görmek yerinde olur. Amerikan harp gemilerinin de bu depizde dolaylı olarak unutmamak lazımdır.

Libyadaki İtalyan durumu da,

Yazan: **Hüsamettin ÜLSEL**

Eski Bahriye Müsteşarı

Fransız müstemlekelerinin Tunus ve Cezayir'in demokrat tarafına geçmesi, çok büyük tehlikeye girer. Demokrasi cephesi, Cezayir ve Tunus kendilerinin yanında görececek olursa Fransanın cenup kıyılarında daha emin bir çıkarma hareketi yapar.

Eğer İtalya bu strada harekete geçecek olursa Mihver devletlerinin siyasi görüşlerinin dar olduğu hükümetler caiz olacaktır. Bununla beraber Alman siyasi adamlarının harabındanberi zaman zaman gösterdikleri siyasi basirete bakacak olursak diyebiliriz ki İtalyanın fiilen harekete geçmesini Almanyanın meydan bırakması ihtimali mahduttur. İtalyanın şimdiden hırsa kapılmadı; Mihverin yürüdüğü uzun ve yorucu yolda ki dikenleri, uçurumları çoğaltmaktan başka bir fayda vermez. Demokratların acmak için fırsat kolladıkları ikinci cepheyi belki de Akdenizde yapmaları hakkında imkân ve fırsat hazırlamış olur. Tabii bu da kaynaşan Akdenizde yeni yeni bir takım ihtimallerin gelişmesine yol açar.

Hüsamettin Üsel

Çala Kalem

Fransadaki çimento fabrikaları

Amerika Kurnay Şefi Marşal Amerika kıtalarının yakında Fransaya ayak basacağından bahsetti.

Dün Londra radyosunu dinliyoruz. Fransa halkına hitap eden nesriyatında bu istasyon şunları söyledi:

"Yakında Fransayı kurtarmaya geleceğiz. Almanlar bunu anladıkları için Fransa kıyılarına önemli surette tahkim ediyorlar ve bu tahkim işinde, taşıtan ve zamanın kazanmak üzere Fransadaki fabrikaların çıkardıkları çimentoları kullanıyorlar. Şimdi size yerlerini ve isimlerini bildiririz: çimento fabrikalarını şiddetle bombalamaları hususunda İngiltere hava kuvvetlerine emir verilmiştir. Bu fabrikalarda çalışan işçilere haber veriyoruz; bombalarımızdan korunmak için tedbir almalılar; tehlike işareti verilir verilmeyen bombalarımızdan uzak bulunmağa çalışsınlar."

Spiker bundan sonra çoğu Pa de Kale'de bulunan on beş kadar çimento fabrikasının ismini saydı.

Marşal'ın söyle ayni güne tesadüf ettiği için radyoda söyleneni kaydetmeden geçemedim.

HOŞ BİR FIKRA

Birkaç sen evvel Churchill ile Lord Beaverbrook birlikte Londra'ya gelmişler, trenin kalkmak üzere olduğunu görünce üçüncü mevki bir vagona atılmışlar ve bir amelinin yanına oturmuşlar. Yavaş yavaş üçü arasında muhavere başlamış. Bir müddet sonra tren bir istasyonda durmuş ve Lord Beaverbrook, Churchill'e amele ile bırakarak trenin imiş. Lord indikten sonra amele, Churchill'e:

— Dostunuz gerçekten pek sevimli bir adam! demiş.

Churchill sormuş:

— Tanımadınız mı onu?

— Hayır.

— Lord Beaverbrook!

— Yok canım! Ne mütevazı adam!

İkimize de sanki kendi sırtından kimselermiş gibi konuştun.

TATLİSERT

to fabrikasının ismini saydı.

Marşal'ın söyle ayni güne tesadüf ettiği için radyoda söyleneni kaydetmeden geçemedim.

HOŞ BİR FIKRA

Birkaç sen evvel Churchill ile Lord Beaverbrook birlikte Londra'ya gelmişler, trenin kalkmak üzere olduğunu görünce üçüncü mevki bir vagona atılmışlar ve bir amelinin yanına oturmuşlar. Yavaş yavaş üçü arasında muhavere başlamış. Bir müddet sonra tren bir istasyonda durmuş ve Lord Beaverbrook, Churchill'e amele ile bırakarak trenin imiş. Lord indikten sonra amele, Churchill'e:

— Dostunuz gerçekten pek sevimli bir adam! demiş.

Churchill sormuş:

— Tanımadınız mı onu?

— Hayır.

— Lord Beaverbrook!

— Yok canım! Ne mütevazı adam!

İkimize de sanki kendi sırtından kimselermiş gibi konuştun.

TATLİSERT

Günden Güne

(İntaki hak)

Vatan'ın spor yazarı, Beden Terbiyesi Umum Müdürlüğü

teşkilâtının aksak gidişini, fırsat düştükçe, maddi ve olay zikrederek tenkit etti. Teşkilât değişik kollarının başında veya içinde bulunan kimseler de spor yazarmıza karşı infiallerini, fırsat buldukça, ifsah etmekten geri kalmadılar. Hattâ bir defasında Umum Müdürlüğün gazetemiz aleyhine dava açmasına bile vesile oldular. Fakat, Ankara'da yapılan duruşma sonunda, Cumhuriyet Adliyesi, iyi niyetle ve sırf memleket sporunu başarılı görmek isteğiyle yazıldığı aşikâr olan yazıda hiçbir fena kasıt ve çürüm görmüyerek gazetemizin beraatine karar verdi.

Spor yazarmızın tenkitlerinde hiç de haksız olmadığımız ikinci teyidi de Büyük Millet Meclisinden sadır oldu. Spor işimizi şiddetle tenkit eden bazı mebuslarımızın Meclis kürsüsünde söylediklerinde bazı cümleleri tekrar gözden geçirelim:

"Bu teşkilât organizasyon bakımından gerildir. Bu teşkilât meclislerde faydalı ve Türk gençliğine yalın bir hale getirmek lazımdır."

"Umum Müdürlük sporu zorla yapılan bir şey zannettir. Bu zorluk bir takım gençleri spordan uzaklaştırmıştır."

"Beden Terbiyesi mükellefleri sporun herhangi bir şubesinde muvaffak olamadılar."

"Umum Müdürlük bütün mazisinde kıluplarla anlaşılmamış, sevgiye, anlayışa müsten bir işbirliği yapamamıştır."

"Şimdiye kadar programız adedilecek bir halde bulunan Beden Terbiyesi Umum Müdürlüğü..."

"Umum Müdürlük, büncesindeki paraları hakikaten sarfedilmesi lazım gelen yerlerden kısmış, tasarruf edilmeyecek yerlere bol bol vermiştir."

"Ayrıca futbol aleyhinde müthiş bir cereyan var. Futbol yalnız sahada birbirini kovalamak değildir. Umum Müdürlük doğru olmayan bir şekilde futbolu baltalamıştır."

En sonra Maarif Vekili, Beden Terbiyesi teşkilâtının Vekâletine bağlanması vesilesi şunları söylemiştir:

"Beden terbiyesi, terbiye davasının belkemiğini teşkil etmektedir. Bir şeyler üzerinde dikkatle durmak, mütehassestlerin fikirlerini almak, cebden memlekete terbiye etmek, beden terbiyesi işini devlet ve hususî teşekküller bakımından verimli hale getirecek bir teşkilât kurmak emelidir."

Vatan da spor nesriyatında ötedenberi, Maarif Vekilimizin söylediklerinin tahakkukunu gayesini bir an gözönünden ayırmamıştır.

KÖR KADI

Bir sene hapis yatacak

Samatya'da Enis adında bir hırsız mühtelif ev ve dükkanlara girerek eşya çalmaktan suçlu olarak dün sekizinci aslye cezada sorguya çekilmiş ve bir sene 4 ay hapse mahkûm olmuştur.

BORSA

30 MAYIS 1942

1 Sterlin 5,22
100 Dolar 150,70
100 İsviçre frangı 30,365
100 Pezeta 12,89
100 İsviçre kronu 31,15

TAKVİM

31 MAYIS 1942

PAZAR

AY 5 — Gün 151 — HIZIR 26
RUMİ 1358 — MAYIS 18
HİCE 1361 — Cemazıyelevvel 15

VAKİT ZEVALİ EZANİ
GÜNEŞ 5,31 9,58
ÖĞLE 13,11 4,38
İKİNDİ 17,11 8,37
AKSAM 20,33 12,00
YATSI 22,32 1,58
İMSAK 3,17 6,43

EVKÖSESİ

Kabak karnı yarik

Kabak çok sükkir bollandı. Üstüne buğuk kilo kabak aldım. Üstüne rini kazıdım. Üstüne buğukuna yarım tuz oydum. Kenarı bir tepsiye dırdım. Kıyma ve soğanı hafifce kızarttım. Çiğ denemek bir halde çıkarıp kabakların içine yerleştirdim. Maydanozla deroet, salça yarım kasek yağ katıtm. Tepsinin üstünü kapayıp yavaş ateyle pişirdim. İki gün oldu, patlıcanı karmıyarak kadar keyif verdi. Fakat kabakları ateşten geçirmeyiş için hazzı hafif oldu. Marulun dış yaprakları yumurtalı bir salata yapılm, gübeğini çouklar istah için yiyerek bol vitaminle kavuştular.

EV KADINI

DALDAN DALA

Annelik rütbesi

Gecen harpte Amerikada takip edilen bir usul vardı: Kocanın, evladından veya kardeşlerinden birini harpte kaybeden her Amerikalı kadın, koluna yedi santimetre genişliğinde bir şerit takmak ve bu şeridin üzerine harpte ölen aile efendinin her biri için birer yıldız takmak hakkını kazanıyordu. Harp ölümlerinin anneleri böylece belli oluyor, iyâk oldukları saygıyı görüyor ve kendilerine «Altın yıldızlı anne» adı veriliyordu.

B. Roosevelt'in 23 Mayısta imzaladığı bir emirname ile «Altın yıldızlı annelik» hareketi bu harp için de kabul edilmiştir. Böylece Amerikan umumi hayatında bir annelik rütbesi kurulmuş oluyor. Bir subay nasil rütbesine göre muamele görüyorsa Amerika annesi de yeni yeni kurbanlar verdiğine annelik rütbesinde terfi etmiş sayılacak ve bunu kara şerit üzerine takacağı yıldızlarla belli edecektir.

SERCE

SUNMIYEN ATEŞ

Tefrika No. 70

Yazan: İsmet ZİYA

Telefonda üstaddan cevap bekliyorum. Saniyeler geçiyor, ses yok... Telefon başında asabiyetten katalogu paralıyorum. Uzuncu bir intizardan sonra üstadın sesini işitiyorum: —Her gün evdeyim. Arzu ettiğiniz zaman tefris edebilirsiniz... —Teşekkür ederim üstadım. Tekrar Allaha ismarladık. —Saadetle hanimfendi... Telefon kapanyor. Üstadın ciddiyeti, şüphelerini büsbütün kuvvetlendiriyor. O zebani yüzü kadın, bu mühterem ve hassas adama kimbilir neler yazdı? —Bunu, üstada görüştüğüm zaman anlatacağım.

Saat beş... Fatoşu öptükten sonra doğruca halamın evine gidiyorum. Remziye Hanım kapıyı açıyor, doktorların geldiklerini ve hastayı muayene ettiklerini söylüyor. Ben de hastanın odasına g-riyorum. Gözüm halama işliyor. Zavallı kadın mütemadiyen inliyor... Ök sürüyor. Doktorlarla odanın bir köşesi-

ne çekilerek konuşuyorum. Bizim doktor:

— Arkadaşlarla beraber hastayı muayene ettik. Onlar da aynı teşhisi koydular ve aynı tedaviyi tavsiye ettikler hanimfendi... Tehlikeli günlerden dördü gitti. Üç kaldı. Üç günü de savuşturursak inşallah neticeyi iyi olur hanimfendi... Doktor, elinde tuttuğu reçeteyi bana uzatıyor:

— Bunu derhal yaptırınız. Öksürük için bir sudur. Saatte bir tatlı kaşığı verirsiniz. Perhize her zamanki gibi itna etmek lazımdır... Sütü yoğurttan başka birşey verilmeyecek.

Üzüntü içinde doktora cevap veriyorum:

— Esasen onları bile yediremiyoruz doktor bey...

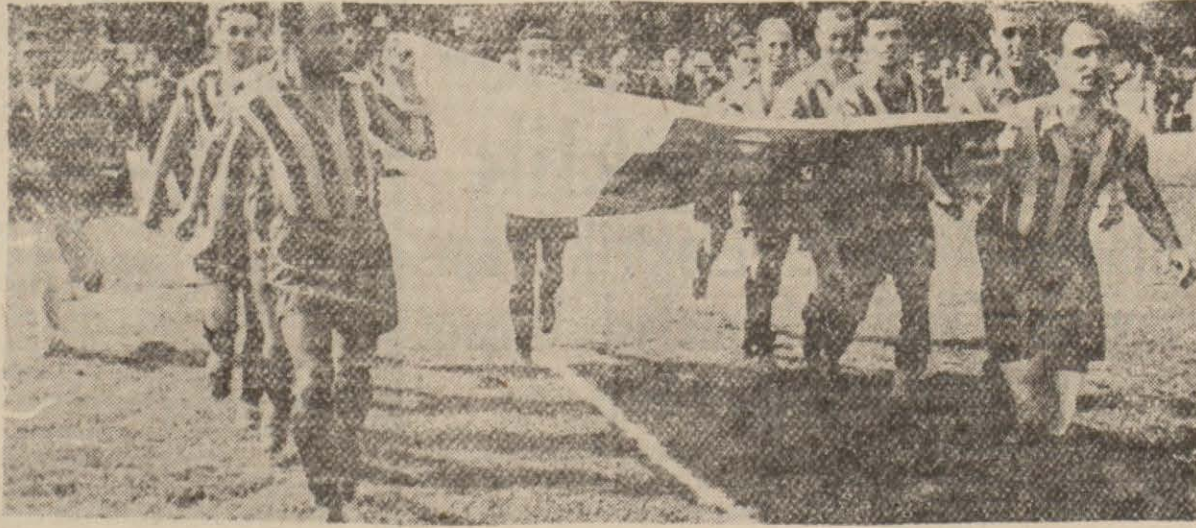
— Zarar yok hanimfendi... Yemeyin. Belki biraz zayıf düşecektir. Fakat hastalık geçtikten sonra kendini çabuk toplar.

Admira, Fenerbahçeye karşı

Admiranın en kıymetli oyuncusu Urban bir maçta

Avrupanın büyük oyuncularını arasında bulunduran bu takım, bize güzel bir oyun seyrettirecek

Sarı lacivertliler o muvaffakiyetli devirlerinde bir yıldönümünde sahaya çıkıyorlar

Admiranın sağ açığı Maleki topu sürüyor

Kazanılan dâva

Tek başımıza açtığımız mücadelede nihayet haklı çıktık

Bir işi memleket dâvası yaparak tek başına açtığı mücadeleden yüzünün aklı ile çıkan, yaptığı tenkitlerde hak kazanan bir insan için, o mesele üzerinde durmak ve konuşmak en büyük hak-tır zannedirim.

Bütçe müzakerelerinde Beden Terbiyesi teşkilâtına yapılan hü-cumlar, teşkilâtın verimsiz çalış-ması etrafında millet vekillerimi-zin söyledikleri sözler bizim dâ-vamızda ne kadar haklı olduğumuzu göstermiştir.

Beden terbiyesi teşkilâtının fa-liyetle geçtiği ilk günden beri hiç bir işte muvaffak olamadığını, bu organizasyonla ve iş bilmez kim-seler elinde muvaffak olmasının imkânsızlığını mütemadiyen yaz-dık ve yanlış hareketleri tenkit ettik.

Mükellefiyet işlerinin devlet ka-sasını yüz binlerce liralık zarara soktuğunu, hiçbir fayda etmediğini, bayramlardan bayrama geçit resimlerinde boy göstermekten ve bir gösterişten başka hiçbir işe yaramadığını, geçen sene Meclis kürsüsünde umum müdürün ver-diği izahatta ortaya atılan rakam-ların, bu yoldaki faaliyetlerin ha-sikate uygun olmadığını iddialarıyla açığa vurduk.

Futbolümüze teşkilâtın iyi bir nazarla bakmadığını, futbolümü-zü öldürmek için ne yapmak lâ-zımsa yapıldığını, futbolün her gün mütemadiyen baltalandığını acılar içinde yazdık.

Umum müdürün etrafında bir tek iş bilen adam bulunmadığını, teşkilât tahsisatının harcırahlarla kapandığını, Beden terbiyesi mec-muasının teşkilât idarecilerine be-her makale başına beş on liralık bir gelir membaı olarak çıkarıldı-ğını kaydettik.

Teşkilâtın kuruluşundaki gaye, spor teşekküllerine yaşamak im-kânlarını vermek olduğu halde, klüplerimizin teşkilâtın en ufak bir yardım görmek şöyle dursun, gelir membalarını dahi tükamak için ne yapmak icap ederse ya-pıldığını da defaatle ve teessür

icinde sütunlarımızı geçirdik.

Geredede âlemler yapıldı. Fut-bole bir düşman nazarla bakıldığı günlerde elli yaşını aşmış idare-cilerin kısa pantolon giyerek fut-bol oynadıklarını, nihayet bu âlem-lerin devam ettiği günlerde bir gece binanın yandığını teessürle bildirdikten sonra bu hareketleri çok haklı olarak tenkit ettik. Bizi mahkemeye verdiler. Adalet hu-zurunda tenkitlerimize hak verildi. Yapılan tenkitlerin memleket sporuna hizmet gayesiyle yapıldığı ve tenkidi icap ettirecek hareket-ler bulunduğu kanaati ile beraet ettik.

Büyük Millet Meclisinin bütçe müzakerelerinde Beden terbiyesi teşkilâtının bütçesi müzakere edi-lirken millet vekilleri, bu teşkilât-ın hiçbir iş görmediğini, bugün-kü haliyle iş görmesinin de im-kânsız olduğunu ileri sürerek hü-cumlarda bulundular.

Abidin Daver diyor ki:

— Umum müdürlük sporu zorla yapılan bir iş zannettim. Bu da bir takım gençleri spordan uzak-laştırmıştır. Yakında İstanbul'da iki spor bayramı yapıldı. Yüzümü-zü mektep talebeleri ağırladı. Beden terbiyesi, mükellefleri sporun herhangi bir subesinde muvaffak olamadılar. Daha çok gösteriş mahiyetinde hareket edildi. Umum müdürlük bütün mazisinde klüp-lerle anlaşmamış, sevgiye, anlaş-mıya müstenid hiçbir işbirliği yapamamıştır. Umum müdürlük bazı maçlarda kavga çıkıyor diye futbole düşman olmuştur. Halbuki bu spor, gençler arasında işbir-liği esasını kuran bir spordur.

Ziya Gevher Etili de şöyle bir sual soruyor ve diyor ki:

— Maarif Vekâleti muvaffak olamayan bugünkü kadroyu oldu-ğu gibi kabul edecek midir? Ben-ce gençlikle uğraşanlar genç olma-tırlar.

Görülüyor ki, büyüklerimiz de bize hak vermiş ve Beden terbiye-si teşkilâtının faaliyet devresinde hiçbir iş görmediğini kabul etmiş-tir. Bu suretle bizim uzun zaman-dan beri memleket sporuna hizmet gayesiyle yaptığımız tenkitler haklı görülmüş ve Millet Meclisi kürsü-sünde tekrarlanmıştır.

Ben daha ziyade B. Ziya Gev-

her Etili'nin sözleri üzerinde du-racağız.

Hakkâten Maarif Vekâleti mu-vaffak olmadığı sabit olan bugün-kü kadroyu bırakacak mıdır? Ma-arif Vekilimiz, bu kadronun böy-le bırakılmıyacağını, yeni bir or-ganizasyonla iş görüleceğini beya-natında ıhtsas ediyor. Esasen bu-nun aksine de hareket edilemez.

Hakkâten bu iş genç işidir. Bu iş sporcu gençlik arasında yetiş-miş, klüplerin ihtiyaçlarını bilen, sporcu gençliğin dilinden anlıyan insanların işidir. Sporun bir heyecan vasıtası olduğunu bilmiyen bir kimse ebbette bu işte muvaf-fak olamaz.

Bugün Maarif Vekâletine dev-redilen teşkilâtta, yapılacak yeni organizasyonda bu gibi hatâlara düşülmemesi için, en ince teferru-atına kadar işi inceliyerek hareket etmek, esaslı bir teşkilât kurmak lâzımdır.

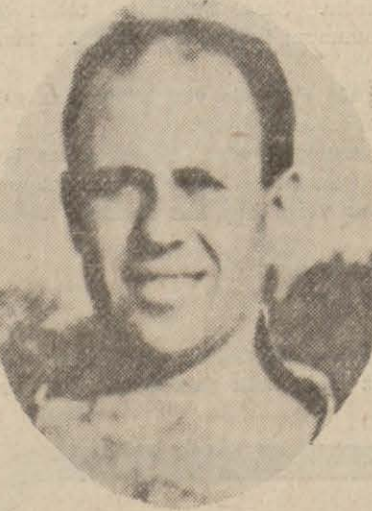
Sayın Maarif Vekilimizden biz sunu bekliyoruz: Spor tarihimize şerefli sayfalar açıldığı günlerde bu işi idare eden o eski idarecileri, hakiki sporcuları bir araya topla-mak ve mütalâaları alindikten sonra harekete geçmek...

Bu iş, işin içinden yetişmiş ve bu sahada çalışarak muvaffak olmuş kimseler eline verilirse, ancak o zaman memleket sporu kurtarılmış olur kanaatindeyiz.

Kemal Oğan (Con)

Fenerbahçenin kıymetli kalecisi Cihat

Oynamak üzere geldiği söylenen Fikret

Fenerbahçenin sağ açığı Küçük Fikret

Admiranın son yaptığı karşılaşmalardan çok güzel bir enstantane...

Bugünkü maçta

Her şeyden evvel Cihadın oynamasını temin etmek lâzımdır.

Arasında Avrupanın birinci sı-nıf futbolcuları bulunan takviye-li Admira takımı dün sabah şeh-rimize gelmiş ve istasyonda klüp mümessillerle sporcular tarafın-dan karşılanmıştır.

Misafirlerimiz kendilerine tahsis edilen Tokatlıyan oteline yerleş-tikten sonra Beşiktaş Seref sta-dında da bir ekzersiz yapmışlar-dır.

Admira bugün üç maçını Fe-nerbahçe klübümüzle yapıyor. Bundan evvel yazdığımız bir yazı-da böyle bir takımın İstanbul'a gelişini bir mazhariyet olarak ka-bul ettikten sonra, klüplerimiz-de misafirler karşısına takviye-li bir şekilde çıkmalarının doğ-ru olacağını da ileri sürdük.

Sarı lacivertlilerin bugün saha-ya ne şekilde çıkacağını bilmiyo-ruz. Takımı haricden birkaç oyun-cu ile takviye etmenin en doğru hareket olacağını tekrarlamak lü-zumunu hissediyoruz.

Alman takımı bile muhtelit bir halde geldikten sonra, Fenerbah-çenin herhangi bir düşünce ile kendi kadrosile çıkması yanlış bir hareket olacaktır.

Evvelâ Fenerbahçeliler Cihadı muhakkak surette oynatmalı ve ya oynatmak imkânlarını arama-lıdır. Cihatsız çıkacak bir Fe-nerbahçe, misafirlerimize Türk futbolu için çok fena bir fikir ve-recektir. Diğer taraftan sarı laciv-

ertliler eğer takımlarını haric-ten takviye etmek yoluna gitmi-yecek olurlarsa, hiç olmazsa genç oyunculara yer verilmelidir.

Meselâ bu sene mekteplerini bi-tirecek ve gelecek sene Fener-bahçe kadrosuna dahil olacağı söylenen Halide, Müzzâda da bir devre muhakkak surette takımda yer verilmelidir.

Takviyesiz Fenerbahçe takımı bize kahrısa sahaya şu şekilde çı-kabilir.

Cihat - Muammer, Cevat - Ay-dın, Esat, Ömer - Fikret, İbra-him, Melih, Naci, Halit. İkinci devrede solçite Halit oynatılma-lıdır.

Maamefih Melihin oynamıya-cağı, buna mukabil Fikretin de Ankaradan gelerek takımda oyna-yacağı da söylenmektedir.

Fenerbahçelilerle bu maçta ga-lip gelmeleri beklenmezse de, is-topsuz bir oyunla iyi bir oyun gösterebileceklerini zannediyoruz.

Fenerbahçeliler, kuvvetli ra-kiplerine oyun bozarak değil, ha-kiki kıymetlerini göstermek im-kânını verecek bir oyun çıkarabi-lirlerse, kendilerine muvaffak ol-muş nazarla bakabiliriz.

Futbolda her takım galip gel-mek için oynar. Biz bunu inkâr edecek değiliz, çünkü esas tes-kil eder. Fekat sunu da düşün-melidir ki, bir takım seyirci halka da mağlûp dahi olsa o zevki tattı-racak bir oyun göstermelidir. Ni-tekim o geçen günlerde, Fener-bahçelilerin halk üzerindeki sev-gisini de kazandıran, mağlûp ol-duğu günlerde de, oynadıkları o-yunlardır. Onun içindir ki, her zaman için sahadan omuzlarda çıkmışlardır. İşte bugün biz saha-da aynı Fenerbahçeyi görmek ist-iyoruz.

Yine tekrar edelim ki, her iki takımdan da halkı tatmin edecek güzel bir oyun bekliyoruz.

Coke

Şazi Tezcan'ı takdir

Kıymetli hakemimiz Ankara maçlarındaki güzel idaresinden dolayı takdir edildi

Seneler var ki, hakem mese-lesi bir türlü halledilemeyen bir dâva, tedavi olunamayan bir derttir.

Biliyoruz ki, hakem, mem-leket futbolünü kurtaracak unsurlardan birisidir. Fakat ne yazık ki, son zamanlarda hakem yetistirmek kabil ola-mamakta ve bunun neticesidir ki, futbol sahasında hâdiseler doğmaktadır.

Bugün için hakemlerimiz a-rasında Şazi Tezcan, futbol bilgisi, sahadaki otoritesi ile başta yer almaktadır. Anka-rada maç yapan takımlar dai-ma hakemlerin fena idaresin-den şikâyet etmektedir. Uzun zamandanberi iyi bir hakem göremiyen Ankara, geçen haf-ta Şazi'nin idare ettiği maç-larda hem hakemin ne demek olduğunu anlamış ve hem de iyi bir oyun seyretmek firsat-ını bulmuştur.

Bu kıymetli arkadaşın idare ettiği maçlardaki muvaffaki-yeti, aşağıya bir zerretili aldığımız yazı ile takdir edilme-ktedir:

"23 - 24 - 25 Mayıs 1943 ta-rihlerinde Ankara'da yapılan Türkiye futbol birinciliği müs-sabakalarında idaresi üzerinize verilen en mühim maçlarda o-yunları yakından takip ederek ve futboldeki bîgünizli isabetli görüşlerinize birleştirerek ta-raflardan hiçbirisinin hakkını diğerine geçirmeden müsaba-kaları tam bir kardeşlik duy-gusu ve havası içinde sona er-dirip Ankara halkına güzel spor günleri yaşatmış olma-nızdan dolayı: sizi takdir ve hararetle tebrik ederim."

Beden Terbiyesi Umum Müdürü

Arkadaşımızı bu hak kazan-dığı takdirden dolayı: biz de tebrik ederiz.